

## ИНТЕРВЈУ

### МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРД ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА 15 ПРИХОДИ ОД УГОВОРА СА КУПЦИМА

Финансијски консултант и предавач семинара о стандардима финансијског извештавања мр Драженко Лукач је са великим задовољством одговорио на питања која смо му на ову тему поставили. Интервју Вам преносимо у целости.

**Питање: Ускоро нас очекује примена неких нових Међународних стандарда финансијског извештавања?**

**Драженко Лукач:** Да. И на самом почетку да се мало и нашалимо. Међународни рачуноводствени стандарди су профитабилан пројекат непрофитабилне организације који никада неће престати. Од почетка следеће године нас очекује између осталог и примена новог стандарда МСФИ 15 Приходи од уговора са купцима који мења досадашње стандарде који су се бавили приходима, МРС 18 Приходи и МРС 11 Уговори о изградњи и са њима повезане интерпретације, и чија примена ће имати да тако кажемо доста широк утицај на обвезнике примене тзв. пуних међународних рачуноводствених стандарда у нашој земљи. Овде морамо да имамо у виду и проблем са преводом и ступањем на снагу стандарда у нашој земљи, али због потенцијално великих ефеката овог стандарда на поједине обвезнике, било би пожељно да се он што пре размотри.

**Питање: Који су то кључни утицаји примене новог стандарда МСФИ 15 Приходи од уговора са купцима?**

**Драженко Лукач:** Нови стандард уводи одредницу да се приходи признају у тренутку преноса контроле или током времена, што ће код неких обвезника довести до ситуације да се приходи у односу на постојећу праксу признају раније, а у неким ситуацијама касније. Овакве ситуације ће имати утицај на показатеље о кључним перформансама пословања предузећа, на висину пореза на добит, на висину добити расположиве за расподелу, као и на компензације и бонусе запосленим. Поред тога промена тајминга признавања прихода код неких обвезника ће изискивати и значајне техничке промене у систему фактурисања.

**Питање: Из вашег одговора се намеће закључак да ће неки обвезници бити под већим ударом примене новог стандарда. Да ли је то тако и ако јесте које су то привредне гране?**

**Драженко Лукач:** Да то је тако. У најширем смислу сви обвезници ће имати неки утицај на своје извештавање применом МСФИ 15. Чак и у случају да се ништа не промени у тајмингу и периодичним износима призивања прихода у односу на њихову досадашњу праксу сучиће се са новим захтевима за обелодањивањем у Напоменама, и новим дефиницијама рачуноводствених политика које треба да наведу у својим правилницима и у напоменама у делу који описује рачуноводствене политике које предузеће примењује. Као привредне гране које ће бити под релативно већим утицајем издвајају се: телекомуникацијски сектор, кабловски оператери, софтвераши, произвођачи по уговору, и наравно грађевински сектор. Али још једном истичемо неопходно је да предузећа пре ступања на снагу овог стандарда размотре његове потенцијалне ефекте на своје извештавање и правовремено се спреме за његову имплементацију, у неким случајевима не само у чисто рачуноводственом смислу већ и у техничко - организационом смислу.

**Питање: Које су то кључне промене које нам доноси нови стандард?**

**Драженко Лукач:** Стандард прописује нови модел признавања прихода у пет корака, и овај модел ће бити детаљно разматран на семинарима у организацији МНГ Центра чија тема ће бити нови МСФИ 15. Нови модел се примењује на све уговоре осим на уговоре које су у делокругу МРС 17 Лизинг, који ће бити од 1.1. 2019.

зачењен са новим МСФИ 16 Лизинг, МСФИ 9 Финансијски инструменти, МСФИ 4 Уговори о осигурању, као и на уговорна права и обавезе која су делокругу групе стандарда који су везани за консолидовање. Изван делокруга стандарда је и размена не монетарне имовине ентитета из исте делатности, што је и још једна разлика у односу на претходни стандард који је изузимао размену сличних производа.

Суштина новог модела је разматрање сваког уговора понаособ дозвољен је и портфолио приступ али ће га верујемо из практичних разлога мало обвезника користи. Овде су посебно важни уговори који имају више елемента. У том случају је потребно идентификовати појединачне уговорне чинидбе и после њиховог извршења алоцирати им одговарајући део трансакционе цене, тј. прихода.

**Питање: Може те ли нам дати један пример раздвајања уговора и признавања прихода по основу једног таквог уговора?**

**Драженко Лукач:** Имамо један добар пример у којем и ми као обични потрошачи веома често учествујемо. Ради се о услугама мобилне телефоније. Потрошачи обично потписују уговор са мобилним оператером, у којем се мобилни оператер обавезује да им одмах по потписивању уговора обезбеди мобилни телефон, и да им пружа услуге мобилне телефоније у одређеном временском периоду. То је често период од две године. Мобилни оператери даје апарат корисницима бесплатно и наплаћујем им услуге месечно. Према МРС 18 Приходи мобилни оператер књижи приходе сваки месец када пошаље рачун. Према новом МСФИ 15 Приходи од уговора са купцима мобилни оператер ће морати овај уговор да раздвоји на две уговорне чинидбе: давање мобилног телефона и пружање услуга мобилне телефоније. Затим се утврђује трансакциона цена која је једнака збиру месечних накнада које се наплаћују кориснику током уговореног периода. Ту трансакциону цену је потребно потом расподелити на основу појединачних продајних цена на део који се односи на мобилни телефон и део који се односи на услуге мобилне телефоније. Део који се односи на мобилни телефон се одмах признаје као приход од продаје робе, а месечно се признаје као приход од услуга део који се односи на услуге мобилне телефоније. У односу на укупни период трајања уговора по оба стандарда се признаје исти износ прихода. Међутим, пошто се део који се односи на телефон признаје по новом стандарду одмах, по овом стандарду ће ако уговор траје две године или ако траје годину дана али се уговор протеже током две године у првој извештајној години бити признат приход у већем износу, а у другом извештајном периоду приход у мањем износу.

**Питање: На крају да ли нам можете рећи на који начин ће обвезници извршити прелаз на овај нови стандард?**

**Драженко Лукач:** Због комплексности стандарда и могуће сложености приликом прелаза на овај нови Стандард, Међународни одбор за рачуноводствене стандарде је поред класичног ретроспективног прилаза предвидео и одређена прелазна решења, као и посебан прилаз прилагођавања нераспоређене добити или губитка ако ентитет нема нераспоређене добит помоћу кумулативног ефекта. Прилаз помоћу кумулативног ефекта је једноставнији и верујемо да ће се већина обвезника одредити за овај прилаз. По овом прилазу се врши прилагођавање капитала на датум иницијалне примене Стандарда 1.1. 2018 и то само за уговоре који су у том тренутку још актуелни. На семинару у организацији МНГ Центра чија је тема нови МСФИ 15 Приходи од уговора са купцима биће на једном једноставном практичном примеру представљени и ретроспективни прилаз и прилаз прилагођавања помоћу кумулативног ефекта.

Захваљујемо се господину Лукачу на детаљним и јасним одговорима. Више о овом стандарду можете чути на семинару „МСФИ 15 Приходи од уговора са купцима“.